

ДА 150-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ ЯДВІГІНА Ш.

Надзея САВІЦКАЯ

Савіцкая Надзея Яўсееўна – старшы выкладчык кафедры беларускай філалогіі да кастрычніка 2019 года. Зараз працуе педагогам-арганізатарам у студэнцкім гарадку БДТУ. У 1975 годзе скончыла Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, спецыяльнасць «Беларуская мова і літаратура, руская мова і літаратура», пазней аспірантуру ў Мінскім дзяржаўным педагогічным універсітэце імя М. Горкага. У БДТУ працуе з 1976 года. Стваральнік і нязменны кіраўнік літаратурнага клуба “Ветліца”, якому ў 2019 годзе спаўняецца 22 гады, і заснавальнік і кіраўнік-арганізатар вакальнага ансамбля выкладчыкаў і супрацоўнікаў БДТУ “Акавіта”, якому спаўняецца 25 гадоў. З 2003 года выдае літаратурна-мастацкі альманах “AVE” (Адраджэнне. Вера. Еднасць). Гэта маштабнае і ўнікальнае выданне ў Рэспубліцы Беларусь па многіх параметрах. Выйшла з друку 8 нумароў, зараз выдаецца № 9 і збіраецца матэрыял у № 10.

Вялікі Беларус Ядвігін Ш. (1868 – 1922)

Ядвігін Ш. (Лявіцкі Антон Іванавіч) нарадзіўся ў маёнтку Добасна Рагачоўскага павета Магілёўскай губеріі (зараз Рагачоўскі раён Гомельскай вобласці), дзе бацька служыў ўпраўляючым.

Вучыўся ў прыватнай школе В. Дуніна-Марцінкевіча, дзе выкладала дачка пісьменніка Каміла. Скончыў Мінскую гімназію, паступіў у Маскоўскі ўніверсітэт на медыцынскі факультэт. удзельнічаў у студэнцкіх хваляваннях, за што быў зняволены ў Бутыркі. Пасля вызвалення ўжо не мог вучыцца ва ўніверсітэце. Здаў экзамэн на аптэкара, стаў працаваць памочнікам правізара ў мястэчку Радашковічы, недалёка ад Карпілаўкі – фальварка Лявіцкіх. Спачатку Ядвігін Ш. піша апавяданні і публіцыстычныя артыкулы пра Беларусь на рускай мове. У газеце “Наша доля” (1906, №3) было надрукавана першае апавяданне Ядвігіна Ш. на беларускай мове “Суд”. Самы плённы творчы перыяд жыцця пісьменніка з 1906 па 1914 год. У 1920 годзе ён друкуе раман “Золата”, у 1921 годзе “Успаміны”. З 1914 года жыве ў Мінску.

І яшчэ пра псеўданім. Тут больш успаміны маёй сястры Ядвігі. Ёй за-раз 89-ы год. Яна памятае, што ў сям’і вялі аб гэтым размову. І па іх думцы, псеўданім звязаны менавіта з адной з унучак В. Дудіна-Марцінкевіча, якую звалі Ядвігай. Дзяўчына была сакавітай, мажнай... А Антось зака-хаўся ў яе, быў шчупленькім і значна маладзейшым, адным словам – “Ядз-вігін шкет”. Гэта і з гумарам і сакавіта і ... праўдзіва. Але ж крыху абразліва. Таму можа і Ядвігін ІІІ? А пасля спадабалася, бо сапраўды неяк па-нашаму – самакрытычна (гэта наша – сямейнае). І мне асабіста падабаецца таксама.

Вось амаль і ўсё. На заканчэнне хачу ад імя маіх шматлікіх родных па-
дзякаваць усім добрым людзям, якія спрычыніліся да жыцця і творчасці
Антана Лявіцкага – Ядвігіна Ш.

Радзіма – ты назаўсёды ў сэрцы маім

*Яшчэ прамовіць: “Зразумей,
“Глаголом жечь сердца людей”
Слабо цяперашнім...”
Валерый Пазняк*

У час чытання вершаў з частак “Адзін ён родны!” і “Штосьці адбудзецца добрае, светлае” міжволі ўяўляеш усе карціны, што малюе аўтар, а таксама пераносішся да тых мясцін, дзе праходзіла маё дзяцінства і юнацтва, да тых мясцін, з якімі звязаны лепшыя ўспаміны ў жыцці: першае каханне, сапраў-